

Załącznik do Uchwały nr 62/1058/16/V
Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z dnia 28 listopada 2016 r.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

**Wytoczne w sprawie kwalifikowalności wydatków
w ramach Osi Priorytetowej Efektywność Energetyczna
Działanie 4.3 Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków
Poddziałanie 4.3.1 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych
Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020
w zakresie
Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego**

Listopad 2016 r.

Spis treści

1. Wykaz skrótów.....	3
2. Wykaz aktów prawnych.....	3
3. Cel i zakres regulacji	4
3.1 Zakres stosowania wytycznych	4
3.2 Termin poniesienia wydatków	4
4. Zasady kwalifikowalności wydatków.....	4
4.1 Zastosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków.....	4
4.2 Wydatki kwalifikowalne związane z realizacją projektu dla wszystkich typów projektów.....	5
4.2.1. Nadzór	5
4.2.2. Inwestor zastępczy oraz Inżynier kontraktu	5
4.2.3 Roboty budowlane	5
4.3 Wydatki niekwalifikowalne dla wszystkich typów projektów	5
5.1 Wydatki kwalifikowalne związane z realizacją projektu	6
5.1.1. Roboty budowlane	6
5.2 Wydatki niekwalifikowalne w ramach Poddziałania 4.3.1 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych.....	7

1. Wykaz skrótów

- 1) **MR** – Ministerstwo Rozwoju;
- 2) **RPO WiM 2014-2020** – Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020;
- 3) **IZ RPO WiM** – Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020;
- 4) **Wytyczne horyzontalne** – Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020;
- 5) **Wytyczne programowe** – Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w ramach Osi Priorytetowej Efektywność Energetyczna Działanie 4.3 **Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków** Poddziałanie 4.3.1 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego;
- 6) **SzOOP Efektywność energetyczna** - Szczegółowy Opis Osi Priorytetowej Efektywność energetyczna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020;
- 7) **EFRR** – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.

2. Wykaz aktów prawnych

Wytyczne zostały wydane na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie 2014-2020 (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 217 ze zm.), zwanej dalej „ustawą wdrożeniową”.

Niniejsze Wytyczne za podstawę mają w szczególności poniższe akty prawne:

- 1) Przepisy Rozdziału III *Kwalifikowalność wydatków i trwałość* w Tytule VII *Wsparcie finansowe z EFSI Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013* z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.) zwane dalej rozporządzeniem ogólnym;
- 2) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014);
- 3) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art.107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013);
- 4) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. 2015 poz. 488);
- 5) Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 1363)

- 6) Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014- 2020 (Dz. U. 2015 poz. 2021)
- 7) Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 września 2015r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej Kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 1420)

Ponadto, zakres przedmiotowy projektów musi być zgodny z odpowiednimi przepisami krajowymi oraz z dokumentami wydanymi przez IZ RPO WiM, w tym w szczególności:

- 1) Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (dokument został zatwierdzony przez Komisję Europejską w dniu 12 lutego 2015 r.),
- 2) Szczegółowym Opiszem Osi Priorytetowej Efektywność energetyczna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020,
- 3) Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

3. Cel i zakres regulacji

3.1 Zakres stosowania wytycznych

Wytyczne są zgodne z Wytycznymi horyzontalnymi i stanowią ich uszczegółowienie. W zakresie nieuregulowanym niniejszymi Wytycznymi obowiązują warunki określone w Wytycznych horyzontalnych.

3.2 Termin poniesienia wydatków

Początkiem okresu kwalifikowalności wydatków dofinansowanych w ramach RPO WiM 2014-2020 jest 1 stycznia 2014 r. Datą końcową kwalifikowalności wydatków jest 30 czerwca 2023 r. Terminy poniesienia wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu określa harmonogram rzeczowo-finansowy projektu. Terminy te nie mogą wykraczać poza daty graniczne określone powyżej, o ile Regulamin konkursu/Regulamin naboru i umowa o dofinansowanie nie stanowią inaczej.

4. Zasady kwalifikowalności wydatków

4.1 Zastosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków

- 1) Rozliczanie wydatków metodami uproszczonymi nie ma zastosowania.
- 2) Wszystkie wydatki w ramach projektów rozliczane są na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków.

4.2 Wydatki kwalifikowalne związane z realizacją projektu dla wszystkich typów projektów

4.2.1. Nadzór

W przypadku robót budowlanych nadzór inwestorski, autorski, konserwatorski są kwalifikowalne pod warunkiem umieszczenia takiej kategorii wydatku we wniosku o dofinansowanie projektu stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie projektu. Jednocześnie koszty te powinny być związane (zintegrowane) z kosztami inwestycyjnymi, tj. powinny być ponoszone w tym samym czasie, co prace na gruncie, budynkach, maszynach oraz powinny być uznawane za część inwestycji.

4.2.2. Inwestor zastępczy oraz Inżynier kontraktu

Wydatek poniesiony przez Wnioskodawcę/Beneficjenta na rzecz inwestora zastępczego/inżyniera kontraktu w ramach RPO WiM 2014-2020 będzie stanowił koszt kwalifikowalny, o ile wydatek został przewidziany we wniosku o dofinansowanie projektu i umowie/uchwale o dofinansowanie projektu oraz został poniesiony zgodnie z zasadami określonymi w Wytycznych.

4.2.3 Roboty budowlane

- 1) Wydatki na zakup materiałów lub robót budowlanych mogą być uznane za wydatki kwalifikowalne, jeśli zostały przewidziane we wniosku o dofinansowanie projektu będącym załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu;
- 2) Wydatki na odszkodowania za zajęcie cudzej nieruchomości na czas prowadzenia robót budowlanych mogą być uznane za kwalifikowalne, jeżeli zostały przewidziane we wniosku o dofinansowanie projektu będącym załącznikiem do umowy/uchwały o dofinansowanie projektu;
- 3) Wydatki związane z uzyskaniem prawa dostępu do terenu budowy mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli nie jest możliwy swobodny dostęp do terenu budowy z drogi publicznej;
- 4) Roboty zamienne mogą stanowić wydatek kwalifikowalny jeżeli są potwierdzone protokołem konieczności do wysokości nie przekraczającej wartości robót pierwotnie założonych;
- 5) W przypadku projektów realizowanych w systemie *zaprojektuj i wybuduj* istnieje możliwość złożenia projektu do dofinansowanie tylko w przypadku, gdy inwestycja jest gotowa do realizacji, tzn. na etapie składania wniosku o dofinansowanie posiada już pełną dokumentację techniczną (projekt budowlany);
- 6) W przypadku wydatku polegającego na robotach budowlanych, kwalifikowalny jest jedynie zakres objęty wnioskiem o dofinansowanie, niezbędny do realizacji inwestycji;
- 7) Wydatki na przebudowę urządzeń obcych mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli konieczność ich przebudowy wynika z projektu budowlanego;
- 8) Opłaty poniesione na podstawie zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów oraz za zajęcie pasa drogowego mogą zostać uznane za kwalifikowalne, jeśli zostały rzeczywiście i ostatecznie poniesione przez Beneficjenta na rzecz innego podmiotu.
- 9) Wskazane wydatki są kwalifikowalne, o ile nie wykluczają ich przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania pomocy publicznej wskazane w pkt 2 niniejszych wytycznych.

4.3 Wydatki niekwalifikowalne dla wszystkich typów projektów

- 1) Podatek od czynności aportu wnoszonego do spółek prawa handlowego i cywilnego;
- 2) Wydatki poniesione na opracowanie lub aktualizację studium wykonalności/biznes planu lub ich elementów powyżej 10.000,00 zł;

- 3) Wydatki operacyjne, np. dotyczące fazy eksploatacji inwestycji, wydatki związane z audytem projektu;
- 4) Roboty budowlane dodatkowe nie przewidziane na etapie składania wniosku o dofinansowanie;
- 5) Kolejna wersja studium wykonalności/biznesplanu, dokumentacji technicznej (kwalifikuje się jedna wersja dokumentu: opracowanie lub aktualizacja);
- 6) Roboty realizowane metodą gospodarczą, tzn. samodzielne wykonywanie prac na budowie oraz samodzielny zakup materiałów budowlanych;
- 7) W przypadku projektów podlegających pomocy publicznej koszty sporządzenia dokumentacji powykonawczej oraz opłaty z tytułu ubezpieczeń i gwarancji związanych z realizacją nowej inwestycji;
- 8) Wydatki na inżyniera kontraktu poniesione w okresie gwarancyjnym (po zakończeniu robót budowlanych) stanowią koszt niekwalifikowalny.

5.1 Wydatki kwalifikowalne związane z realizacją projektu

5.1.1. Roboty budowlane

- 1) Wydatki na zakup materiałów lub robót budowlanych mogą być uznane za wydatki kwalifikowalne, jeśli zostały przewidziane we wniosku o dofinansowanie projektu będącym załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu;
- 2) Wydatki na odszkodowania za zajęcie cudzej nieruchomości na czas prowadzenia robót budowlanych mogą być uznane za kwalifikowalne, jeżeli zostały przewidziane we wniosku o dofinansowanie projektu będącym załącznikiem do umowy/uchwały o dofinansowanie projektu;
- 3) Wydatki związane z uzyskaniem prawa dostępu do terenu budowy mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli nie jest możliwy swobodny dostęp do terenu budowy z drogi publicznej;
- 4) Roboty zamienne mogą stanowić wydatek kwalifikowalny jeżeli są potwierdzone protokołem konieczności do wysokości nie przekraczającej wartości robót pierwotnie założonych;
- 5) Opłaty za usunięcie drzew lub krzewów oraz za zajęcie pasa drogowego mogą zostać uznane za kwalifikowalne, jeśli zostały poniesione przez Beneficjenta na rzecz innego podmiotu;
- 6) W przypadku projektów realizowanych w systemie *zaprojektuj i wybuduj* istnieje możliwość złożenia projektu do dofinansowanie tylko w przypadku, gdy inwestycja jest gotowa do realizacji, tzn. na etapie składania wniosku o dofinansowanie posiada już pełną dokumentację techniczną (projekt budowlany/wykonawczy);
- 7) W przypadku wydatku polegającego na robotach budowlanych, kwalifikowalny jest jedynie zakres objęty wnioskiem o dofinansowanie, niezbędny do realizacji inwestycji;
- 8) W ramach robót związanych z termomodernizacją prace polegające na usuwaniu azbestu stanowią wydatek kwalifikowany, o ile są prowadzone z uwzględnieniem specjalnych zasad bezpieczeństwa określonych przepisami prawa i zostały przewidziane we wniosku o dofinansowanie projektu.
- 9) Wskazane wydatki są kwalifikowalne, o ile nie wykluczają ich przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania pomocy publicznej wskazane w pkt 2 niniejszych wytycznych.

5.2 Wydatki niekwalifikowalne w ramach Poddziałania 4.3.1 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych

Wszystkie wydatki wymienione w pkt 4.3 oraz wskazane poniżej:

- wydatki niespełniające minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, zarówno nowo wznoszonych, jak i istniejących podlegających przebudowie, o których mowa w art. 4 Dyrektywy 2010/31/UE oraz Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2015, poz. 1422z późn. zm.)
- wydatki niespełniające minimalnych wymagań dotyczących urządzeń do ogrzewania, które powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 roku minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń na podstawie Dyrektywa 2009/125/WE.
- zakup i montaż kotłów grzewczych opalanych węglem, koksem, brykietem,
- wymiana źródeł ciepła w lokalach mieszkalnych i indywidualnych pomieszczeniach piwnicznych
- montaż nowej instalacji odgromowej,
- ocieplenie nowowynbudowanego budynku (oddanego do użytku nie później niż rok przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu),
- wymiana/remont/naprawa dachu w tym wymiana więźby dachowej oraz wszelkie inne prace mające charakter remontu a nie ulepszenia termomodernizacyjnego,
- przebudowa/rozbudowa budynku,
- wymiana opraw oświetleniowych, w sytuacji, gdy nie wynika to z konieczności związanej z wymianą oświetlenia,
- wymiana oświetlenia w lokalach mieszkalnych i indywidualnych pomieszczeniach piwnicznych,
- koszty związane ze składowaniem materiałów zawierających azbest,
- koszty pośrednie związane z realizacją projektu do których należą m.in. opłaty czynszowe, opłaty za energię, ogrzewanie, sprzętanie, opłaty pocztowe, materiały biurowe, opłaty telekomunikacyjne, media oraz inne koszty administracyjne
- koszty amortyzacji;
- koszty związane z zaangażowaniem personelu;
- wydatki na szkolenia pracowników;
- koszty pośrednie;
- wydatki na promocję projektu poniesione niezgodnie z Wytycznymi MliR w zakresie informacji i promocji programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020 z 30 kwietnia 2015 r., Podręcznikiem wnioskodawcy i beneficjenta programów polityki spójności 2014-2020 w zakresie informacji i promocji z 9 lipca 2015 r. oraz niniejszymi Wytycznymi (koszty promocji zaplanowane we wniosku o dofinansowanie projektu nie mogą przekroczyć 2% wydatków kwalifikowanych wniosku pierwotnie złożonego i nie mogą być wyższe niż 100.000 zł brutto,
- Wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014) oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz.U. 2015 poz. 488) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność

energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014- 2020 (Dz. U. 2015 poz. 2021) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej Kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 1420)

- inne wydatki poniesione niezgodnie z typami projektów uwzględnionym w SZOOP Efektywność energetyczna Poddziałania 4.3.1
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia ruchomego, nie stanowiących środków trwałych.